

Szlaki nadziei. Odyseja wolności

<https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/sn/wystawy/miejsca/97110,Guzar.html>
2023-10-04, 17:55

GUZAR

GUZAR [G'UZOR] - MIASTO W
UZBEKISTANIE W WILAJECIE
KASZKADARYJSKIM. W REJONIE
OBECNEGO MIASTA
BIWAKOWALI DAWNIEJ
PASTERZE, OSADĘ TWORZYŁO
KIEDYŚ JEDYNIENIE KILKA
GLINIANYCH DOMOSTW. OBOK
MIEJSCOWOŚCI PRZECHODZI
WAŻNY TRAKT UZBECKI. W
1977 R. OSADA OTRZYMAŁA
STATUS MIASTA.

[Następny](#)

[Powrót](#)

Miejsca

Guzar [G'uzor] – miasto w Uzbekistanie w wilajecie kaszkadaryjskim. W rejonie obecnego miasta biwakowali dawniej pasterze, osadę tworzyło kiedyś jedynie kilka glinianych domostw. Obok miejscowości przechodzi ważny trakt uzbecki. W 1977 r. osada otrzymała status miasta.

Guzar to jedno z miejsc w których tworzyła się Armia Andersa w 1942 r. Pod koniec lutego 1942 r., w wyniku uzgodnionego z władzami sowieckimi przeniesienia polskich żołnierzy z Buzułuku, Tatiszczewa i Tockoje w Rosji do Azji Środkowej, podjęto decyzję o rozlokowaniu w Guzar Ośrodka Organizacyjnego Armii Polskich Sił Zbrojnych w ZSRS dowodzonego przez płk. Leona Koca.

W tej miejscowości powstał także Ośrodek Zapasowy Pomocniczej Służby Kobiet, szpital polowy oraz główny obóz kwarantanny tyfusowej. W miejscowości Batasz (dawniej Karkin-Batasz, w tłumaczeniu z uzbeckiego „Dolina Śmierci”), położonej w pobliżu Guzar, mieściła się Szkoła Młodszych Ochotniczek oraz sierociniec dla polskich dzieci.

Powstanie Szkoły Ochotniczek w Karkin-Batasz oficjalnie zatwierdził rozkaz Dowódcy Polskich Sił Zbrojnych w Jangi-Jul z 20 maja 1942 r. Zadaniem szkoły było zaopiekowanie się polską młodzieżą żeńską, ułatwienie jej uzupełnienia wiedzy i danie wykształcenia w zakresie szkoły powszechnej i średniej.

Ze względu na trudne warunki sanitarne oraz klimatyczne wielu Polaków zapadło na różne choroby, m.in. tyfus plamisty, czerwonkę, żółtaczkę, dyzenterię oraz malarię. Śmiertelność wśród chorych, zwłaszcza dzieci, wynosiła kilkanaście procent. Zmarłych chowano na cmentarzu położonym przy drodze łączącej miasto z Samarkandą i Termezem. Na cmentarzu chowano także dzieci z sierocińca w Karkin-Batasz.

Ostatecznie w sierpniu 1942 r., w wyniku ewakuacji Armii Polskiej do Iranu, Guzar został opuszczony przez Polaków. Mimo nieprzychylnego stosunku władz sowieckich polski cmentarz zachował się w dobrym stanie. Pamięć o pochowanych na nim osobach przetrwała wśród rodzin polskich żołnierzy oraz Uzbeków zamieszkujących miasto. Teren cmentarza jest ogrodzony płotem i otoczony opieką przez miejscową ludność. Jest to największa polska nekropolia na terenie Uzbekistanu i spoczywa tu 661 zmarłych w Guzar i Karkin-Batasz.

[Więcej postaci](#)

[Więcej miejsc](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)